

RIPOLL

De la il·lusió a la decepció

El Ripollès, territori afí a l'arxiduc Carles

La Guerra de Successió, malgrat que va tenir més repercussió en altres punts de la geografia catalana, també es va viure al Ripollès. El pes del monestir de Santa Maria de Ripoll i de la col·legiata del monestir de Sant Joan de les Abadesses —a escala local i de tot l'àmbit català— explica la incidència del conflicte al territori.

AGUSTÍ DALMAU > TEXT

>> *El monestir de Santa Maria de Ripoll.*

En iniciar-se la guerra, el 1705, la comarca es mostra partidària de l'arxiduc Carles. A Ripoll, el setembre d'aquell any, la Comunitat de Domers i Preveres de Sant Pere, el monestir de Santa Maria i el poble van nomenar els ripollesos que havien d'anar a Barcelona a prestar obediència al nou rei. A partir d'aleshores, cada cop que l'exèrcit de l'arxiduc aconseguirà una victòria, es farà un *Te Deum* o bé unes pregàries a l'església parroquial de Sant Pere.

A Sant Joan de les Abadesses, el capítol de la col·legiata del monestir i l'arxipreste Miquel de Molins acordaren donar obediència a Carles aquell mateix mes. A més, la vila santjoanina contribuï a la causa austriacista aportant homes, que van intervenir en la defensa de Barcelona el 1706, i recollí diners com a donatiu per al nou rei.

Ripoll es desvincula del poder abacial

Els veïns de Ripoll, amb el suport de la comunitat de Sant Pere, van aprofitar el nou

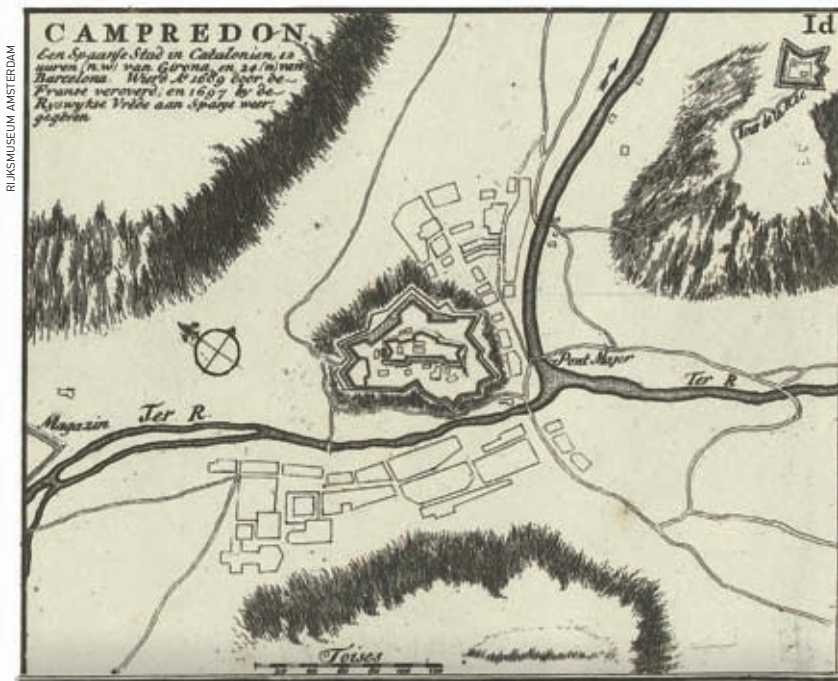
marc polític per intentar tenir consolat i d'aquesta manera desvincular-se del poder que s'exercia des del monestir. Ho van sol·licitar a l'arxiduc, que els concedí aquest privilegi el 14 de juny de 1707. L'atorgament es va festejar amb la celebració, a l'església parroquial, d'un ofici solemne, el cant del *Te Deum* i una *Salve* a sant Eudald, patró de Ripoll, en acció de gràcies. Tres ripollesos van prendre possessió del càrrec de consellers, i van ocupar el banc del presbiteri de la part de l'Evangeli i les cadires reservades fins aleshores a la justícia de l'abat.

L'exèrcit borbònic ocupa la comarca.

Febrer - març de 1711

El 7 de febrer de 1711 va tenir lloc al claustre del monestir de Sant Joan de les Abadesses un consell general del capítol en què el cònsol en cap va informar que un contingent de l'exèrcit borbònic era a Olot. Es va comentar la conveniència de donar obediència a Felip V, i més atès el fet que la vila de Camprodon i les parròquies de Sant Pau de Segúries i Vallfogona de Ripollès havien

Els veïns de Ripoll, amb el suport de la comunitat de Sant Pere, van aprofitar el nou marc polític per intentar tenir consolat

>> *Mapa de Campredon de l'any 1697.*

qual se'ls notificava que els diners gastats per proveir de gra les tropes portugueses anaven a compte del donatiu que havien fet al rei. A Ripoll es van celebrar, el desembre de 1711, uns oficis religiosos en acció de gràcies per la coronació de Carles com a emperador d'Àustria.

Últims episodis del conflicte. Ripoll torna a estar sota el domini abacial

La situació canvià arran de la proclamació de Carles com a emperador d'Àustria. La principal conseqüència va ser el debilitament de la causa austriacista. Els ripollesos van manifestar la seva fidelitat a Felip el juliol, mentre que, a Sant Joan, el cònsol en cap manifestà en les sessions del consell del 24 de juliol i del 6 d'agost que s'havia de donar obediència al monarca borbònic perquè, si no, hi hauria represàlies.

Tot i això, soldats catalans lleials a l'arxiduc encara estaven pel territori a principi de 1714. A l'abril, un grup d'austriacistes comandats per Antoni Desvalls i de Vergós —marquès del Poal— eren a Ripoll. Maximiliano Francisco —comte de Fiennes i comandant en cap de l'exèrcit filipista a Catalunya— ordenà al mariscal de camp Feliciano de Bracamonte que desallotgés el contingent present a Ripoll. De resultes de l'enfrontament, els catalans van tenir unes pèrdues d'uns dos-cents homes.

El gener de 1715, amb Felip V al poder, la Real Junta de Gobierno de Barcelona i el veguer de Campredon van ordenar al capítol de la col·legiata de Sant Joan que es depuressin els càrrecs del consell i, alhora, que es retiressin de les bosses d'insaculació els noms de les persones desafectes al monarca.

A Ripoll també hi hagué canvis. La Real Junta revocà el 8 de març l'autorització de consolat de què gaudien els ripollesos. La jurisdicció civil tornà a mans de l'abat i el monestir fou eximit de complir el decret que obligava les viles a ser governades per regidors i altres oficials subalterns.

Agustí Dalmau i Font és historiador i arxiver de l'Ajuntament de Ripoll.

pres aquesta decisió. Els santjoanins van mostrar-se partidaris de donar suport al borbó. També es demanà l'obediència dels ripollesos, però aquests s'hi van negar.

Les tropes lleials a Carles van enviar soldats cap al Ripollès per contrarestar l'avanç borbònic. El comte de Sormani ordenà que un destacament d'uns 280 homes ocupés Ripoll, fet que es produí el 15 de febrer.

La presència dels austriacistes a Ripoll va ser efímera. El 19 de febrer, tropes filipistes, majoritàriament franceses, entraren a la vila ripollesa, que prestà obediència a Felip V. El dia 22, uns 200 homes i alguns miquelets s'establiren a Vallfogona, i hi havia el propòsit de posar una guarnició borbònica al castell de Llaés per assegurar més obediències a Felip i de passada controlar el territori.

A principi de març es produí el repliegament del contingent francès cap a França. Els francesos van abandonar Ripoll l'11 de març de 1711, perseguits per un grup de sometents en el qual destacava la figura de Bac de Roda.

Tan bon punt es retirà l'exèrcit invasor, la gent del territori continuà donant suport a l'arxiduc Carles. A Sant Joan de les Abadesses, van rebre a l'abril una carta de Ramon de Vilana, secretari de Carles III, en la

Els francesos van abandonar Ripoll l'11 de març de 1711, perseguits per un grup de sometents en què destacava la figura de Bac de Roda